

KNUT RØED, senere RØD, født 30.juni 1900, juridisk embedseksamen 1927, samme år ansatt i politiet i Oslo. Innmeldt i NS fra januar 1941, og ansatt i Statspolitiet fra 1.juli 1941, der han ble leder for Oslo-Akeravdelingen med tittelen politiinspektør fra 1.juli 1942.

Samtidig som han var sjef for avdelingen, ledet han den seksjonen som arbeidet med ærekrenkelser, legemsfornærmelser, fornærmelser mot NS, flyktningsaker og flyveblad.

POLITIINSPEKTØR KNUT RØED ledet aksjonene mot jødene i Oslo og Aker 26.oktober 1942 da menn ble arrestert, og 26.november 1942 da kvinner, barn og endel gamle og syke menn ble pågrepet. Totalt 529-532 personer (mulige dobbeltføringer av navn på listene) ble ført ombord i det tyske skipet "Donau" for transport til Auschwitz. Samme dag som "Donau" seilte, seilte også "Monte Rosa" fra Oslo med 26 jøder fra Grini som også ble sendt til Auschwitz. 24.februar 1943 ble 134 nye sendt til tilintetgjørelsesleierene med skipet "Gotland". Røed sendte denne gangen med en kasse leker til barna.

I en generell ordre 14.januar 1943 innskjerper Knut Røed at alle heljøder skal etterspores og anholdes, også kvinner gift med "arier".

Våren 1943 satte Knut Røed i gang en mengde etterforskninger av enkeltjøder som hadde stukket seg bort. Rundt 50 personer ble ettersendt i mindre kontingenter til Auschwitz.

Røed hadde også ansvaret for beslagleggelsen av jødenes formuer.

Av de 529-532 som ble sendt med "Donau", hvorav 11 personer overlevde, hørte 403 personer hjemme i Oslo-Aker der Knut Røed var sjef for Statspolitiet. Totalt ble 759 jøder deportert, hvorav 25 overlevde.

SJEFEN FOR STATSPOLITIET I OSLO-AKER, POLITIINSPEKTØR KNUT RØED holdt apell til de 126 mannskapene som var innkalt til Gardekasernen før aksjonen startet klokken 0600 mandag 26.oktober 1942.

Jødene skulle arresteres og transporteres til Statspolitiets hovedkvarter i Kirkeveien 23 i Oslo.

Aksjonen torsdag 26.november 1942 startet med fremmøte klokken 0430 i Kirkeveien 23. Samtidig ble 100 drosjebiler stilt klare i Kirkeveien.

Arrestasjonene startet 0500.

Instruksen for aksjonen til de 300 innkalte mannskapene

var undertegnet Statspolitiet Oslo-Aker, der Knut Røed var sjef.

Jødene skulle anholdes og transporteres direkte til Amerikalinjens kai i Oslo (utstikker I) for innlasting i "Donau" innen klokken 1500 samme dag.

Ingen tyskere var med på aksjonen.

Ansvarlig for pågripelsene 26.oktober 1942 var folk fra Statspolitiet, kriminalpolitiet, Statspolitiets etterretningskurs og Germanske SS-Norge, tilsammen 126 mann.

Ansvarlige for pågripelsene 26.november 1942 var 60 mann fra kriminalpolitiet, 100 fra Statspolitiets beredskapsavdeling, 60 fra hirden, 30 fra Germanske SS-Norge, og ca. 50 fra Statspolitiet, tilsammen ca.300 mann.

Oslojødene bodde både på Frogner, Slemdal og Nordstrand, på Grünerløkka og på Kampen. Men mest konsentrert i Bjerregaardsgate og Waldemar Thranesgate på St.Hanshaugen, og Rostedsgate og Damstredet på Hammersborg.

Arrestasjonene var organisert ved at mannskapene ble inndelt i patruljer på 3 mann, hver patrulje med en drosjebil. Hver patrulje fikk fire lister som hver inneholdt navnene på alle i en familie. Patruljene anholdt en og en familie og kjørte dem med drosjen ned til bryggen der "Donau" lå ved kaien.

SOM HØYESTE NORSKE POLITISJEF var politiinspektør Knut Røed selv tilstede på bryggen 26.november 1942 under embarkeringen, der han overleverte til tyskerne de jøder hans mannskaper hadde arrestert.

I LAGMANNSRETTSDOM I, 4.FEBRUAR 1946, var det viktigste anklagepunktet Røeds befatning med jødeaksjonen. Statsadvokaten innstillet på minimumsstraff-3 år. Knut Røed ble frifunnet mot lagdommer Cappelens stemme. Cappelen anså at Røeds ledende rolle i jødeaksjonen overhodet ikke kunne unnskyldes.

RIKSADVOKATEN ANKET frifinnelsen til Høyesterett med følgende ord: "Det er ikke noe som tyder på at tiltalte da han sto foran disse forbrytelser- hadde patriotiske oppgaver å løse av slik betydning og så uløselig knyttet til hans stilling i Statspolitiet at hans ledende andel i jødearrestasjonene kan rettfærdiggjøres."

HØYESTERETT OPPHEVET 24.august 1946 frifinnelsesdommen,

og saken gikk dermed tilbake til Lagmannsretten.
I LAGMANNSRETTSDOM II, 9.APRIL 1948, der det viktigste
anklagepunktet mot Knut Røed var hans befatning med
jøde- aksjonen, ble Røed igjen frifunnet, denne gang
enstemmig.
Dommen ble denne gangen ikke anket til Høyesterett.

RETTEEN fant det godtgjort at Knut Røed hadde utført
handlingene han var tiltalt for utelukkende i den
hensikt å kamuflere sitt særdeles viktige arbeid til
beste for Hjemmefronten, og således måtte bli å
frifinne.

En av Røeds tidligere underordnede ved Statspolitiets
Oslo-Akeravdeling vitnet om at inspektør Røed hadde
underrettet ham om den forestående aksjonen og dermed
gjort det mulig å få varslet folk i Hjemmefronten om hva
som ville skje.

HELLER IKKE RØEDS UNDERORDNEDE TJENESTEMENN ble gransket
eller tiltalt, siden embedsmannen, politiinspektør Knut
Røed, ble frikjent.

FRA BEGYNNELSEN AV 1942 var en gruppe politimenn ved
Statspolitiets Oslo-Akeravdeling organisert i Hjemme-
fronten. Knut Røed var ikke medlem av gruppen, men ble
av denne regnet som en pålitelig informasjonskilde.

UNDER JØDEAKSJONEN UTFØRTE MINST TRE AV DEN ILLEGALE
HJEMMEFRONT-GRUPPENS MEDLEMMER VED STATSPOLITIETS OSLO-
AKERAVDELING ORGANISATORISKE OPPGAVER:

- M. fordelte tjenestene for de innkalte mannskaper.
- Politibetjent K. besvarte spørsmål og var adjutant for
politiinspektør Røed.
- Politibetjent L. stod for mottagelsen av de anholdte
jøder.

DISSE PERSONENE VITNET I RETTSSAKENE TIL FORDEL FOR
POLITIINSPEKTØR KNUT RØED.

Politibetjent L., som selv hadde stått for mottagelsen
av de anholdte jødene, forklarte i retten "at han
forøvrig fikk god hjelp av inspektør Røed".

KNUT RØED, nå RØD, ØNSKET STRAKS Å GJENINNTRE I SIN
TIDLIGERE STILLING VED OSLO POLITIKAMMER.
Dette gikk Oslo-politiets ansettelsesråd imot 18.mai
1948.

Etter råd fra gamle kolleger og sin tidligere forsvarer
advokat Rohde, gikk KNUT RØD til søksmål mot politiet
for å få gjeninntre i sin tidligere stilling.

Oslo Byrett avsa 10.september 1948 dom som kjente
KNUT RØD berettiget til å gjeninntre i politiet.

Justisdepartementet anket saken inn for Høyesterett, som
15.mars 1950, enstemmig stadfestet Byrettens dom.

Avgjørende for Høyesterett var at Lagmannsretten 9.april
1948 enstemmig hadde funnet bevist at Knut Rød i januar
1941 gikk inn i NS utelukkende for, dekket av parti-
medlemskapet, å utføre et LANDSGAGNLIG ARBEID, og videre
at dette i HANS STILLING I STATSPOLITIET FRA 1941 TIL
1943 har lyktes for ham, idet han etter hva
Lagmannsretten har funnet bevist, DER HAR UTFØRT ET
BEMERKELSESVERDIG GODT ARBEID.

I Dagbladet for 17.mars 1950 blir statsråd O.C.Gundersen
spurt om det kan bli tale om ERSTATNING TIL KNUT RØD.
Statsråden hadde ennå ikke satt seg inn i saken og
ønsket ikke å uttale seg.

KNUT RØD BEGYNTE I OSLO-POLITIET IGJEN 1.JUNI 1952.
DER TJENESTEGJORDE HAN TIL HAN GIKK AV MED PENSJON
30.JUNI 1965.

KNUT RØD VAR DA AVDELINGSSJEF FOR KRIMINALPOLITIETS
VAKTSTYRKE og ble, i følge Dagbladet 30.juni 1965,
hyllet av Oslos politimester J.Gjerde for god innsats i
politiet GJENNOM 38 ÅR (1927-65). Rød betegnes som EN AV
DE MEGET ERFARNE OG GODE POLITIFOLK: Avdelingssjef RØD
har ledet en nøkkelpost, idet han har hatt oversikt over
alle anmeldelser til politiet og fordelt sakene til de
etterforskningsavsnitt hvor de hører hjemme.